

گل محمدی گونه ای مؤثر در اشتغال زائی

نام علمی گل محمدی *Rosa damascene* Mill. است. گونه گل محمدی یا گل سرخ درختچه ای است پرپشت، دارای خارهای ریز، زیاد و فشرده، پهن، قالبی شکل و یکنواخت؛ و گل های آن صورتی تا سرخ رنگ، پرپر و معطر می باشد. گل آذین آن از نوع دیپهیم با ۱۲ - ۶ گل است. برگ ها مرکب، متناوب و دارای ۷-۵ برگچه می باشد. دمبرگ ها با کرک های قهوه ای متمایل به قرمز پوشانده شده اند. رویه برگ ها سبز تیره و سطح زیرین آن ها سبز روشن می باشد. ساقه گل محمدی، خاردار با خارهای قالب مانند است که اغلب مخلوط با کرک های غده ای است و میوه آن گلابی شکل می باشد.

این گیاه از قدیم در طب سنتی برای درمان دردهای روماتیسمی، ناراحتی های خونی و گلودرد استفاده می شده و همچنین برای درمان عارضه های یائسگی، بیماری ها و نارسائی های دستگاه تنفسی، زخم دهان، بی خوابی و افسردگی نیز بسیار مفید می باشد. گلبرگ های آن اثر ملین ملایم دارند و از این رو برای رفع یبوست کودکان، اشخاص مسن و بیماران در دوره نقاهت مصرف می شود. گلبرگ ها، ضد اضطراب، ضد اسپاسم، داروی مسکن، در تقویت کلیه، تقویت خون، تنظیم قاعدگی و ضد التهاب است. از گلبرگ ها در تهیه سرکه دارویی به نام سرکه رز نیز استفاده می شود. گلبرگ های خشک آن دارای اثرات بالایی از خواص ضدباکتریایی بوده و طبق منابع جدید دارای اثرات ضد عفونی کننده قوی بر علیه ۱۵ گونه باکتری می باشد و می تواند به صورت نوشابه های گرم غنی از مواد آنتی اکسیدانت بصورت جداگانه و یا مخلوط با سایر مواد استفاده شود. همچنین میوه آن حاوی ۰/۵ تا ۱/۷ درصد اسید اسکوربیک می باشد.

در میان انواع گلهایی که در استان های مختلف کشور می روید، گل محمدی از ارزش بالایی برخوردار است؛ چراکه این گل علاوه بر مصرف حداقلی آب می تواند در تمامی شرایط رشد کرده و در مصارف مختلفی از جمله غذایی، دارویی و عطر کاربرد فراوان دارد. در ایران بیش از ۹۰ درصد گل های محمدی تولیدی به مصرف تهیه گلاب می رسد و این در حالی است که امروزه در جهان محصولات فرآوری شده گل محمدی (ص) از قبیل اسانس، کانکریت رز، روغن حاصل از سیال فوق بحرانی و غنچه و گلبرگ های خشک شده گل محمدی (ص)، ارزش اقتصادی چشمگیری دارد. کم آبی ها و لزوم کشت های جایگزین در مناطقی که به شدت از کم آبی رنج می برند موجب شده تا در سال های اخیر کشت گل محمدی در برخی استان ها از رونق خوبی برخوردار باشد. و در صورت ایجاد زیرساخت های مناسب می تواند ضمن ارزآوری به ایجاد اشتغال و درآمدزایی نیز کمک بسیاری کند.

گل محمدی جز نادر گیاهانی است که مصارف عمده ای دارد اما مصرف گلاب، بیشتر در ایران و کشورهای همجوار آن رواج دارد و اسانس این محصول به طور گسترده در کشورهای اروپایی، آمریکا و کانادا مصرف می شود، از این رو می توان با برند سازی آن برای صادرات و ارزآوری فرصتی مناسب به منظور توسعه اقتصادی ایجاد کرد.

بی شک حمایت و توسعه کشت گل محمدی و تولید فرآورده های آن خودکفایی و توسعه بخش کشاورزی را در پی دارد و عامل مهمی در توسعه آذربایجان شرقی است. احداث باغات گل محمدی سبب توسعه اکوتوریسم و توریسم روستایی، تولید پایدار و سالم محصول غذایی، ایجاد پوشش گیاهی در مناطق شیب دار و جلوگیری از فرسایش خاک، اشتغالزایی و توسعه اقتصاد منطقه می شود.